

Raadsvoorstel

Agendanr. :
Reg.nr. : 12.0540
B&W verg.. : 22 mei 2012
Commissie : ROB
Cie_verg. : 12 juni 2012
Raadsverg.. : 26 juni 2012

Onderwerp: Aanleg Kanaalpark 1ste fase

1) Status

Op grond van uw budgettaire bevoegdheid verzoeken wij u in te stemmen met het inrichtingsplan Kanaalpark 1ste fase en een uitvoeringskrediet hiervoor ter beschikking te stellen.

2) Samenvatting

Het Tracé Besluit om te komen tot omlegging van de Zuid-Willemsvaart is in juli 2008 ondertekend. Eén van de voorwaarden die indertijd is gesteld was de aanleg van een ecologische verbindingszone en groene geleidingszone van voldoende schaal en maat. Onze ambitie is om die 2 zones in de toekomst samen te smeden tot een Kanaalpark. We noemen het gebied vanaf heden "Kanaalpark". Wij zijn inmiddels bezig met de technische uitwerking van het plan voor de 1ste fase. Dat vraagt een uitgebreide communicatie met de omgeving die bestaat uit inwoners, belanghebbenden, maatschappelijke groeperingen en andere overheden. Tevens hebben wij een voorontwerpbestemmingsplan Kanaalpark in procedure gebracht. U bent hierover geïnformeerd middels een Raadsinformatiebrief. In het derde kwartaal 2012 komt het ontwerp bestemmingsplan ter visie te liggen.

In dit raadsvoorstel wordt u verzocht in te stemmen met het inrichtingsplan Kanaalpark 1ste fase en dit project over te hevelen van planstudiefase naar de uitvoeringsfase, conform de afspraken die wij met u gemaakt hebben hoe om te gaan met projecten uit het structuurfonds. Tevens verzoeken wij u een krediet van €16.770.000 ter beschikking te stellen voor de uitvoeringsfase van het Kanaalpark 1ste fase.

3) Voorstel

Bijgaand concept – raadsbesluit vaststellen waarin wordt gevraagd om te besluiten tot:

- 1) In te stemmen met het inrichtingsplan Kanaalpark 1ste fase
- 2) Het project Kanaalpark 1ste fase in het kader van de procedure structuurfonds over te hevelen van de planstudiefase naar de uitvoeringsfase en voor de uitvoering hiervan een krediet beschikbaar te stellen van €16.770.000
- 3) De begroting 2012 dienovereenkomstig te wijzigen.

Steller : Völker
Tel. : 073 6155684
E-mail : i.volker@s-hertogenbosch.nl

4) Aanleiding

Er is voortvarend gewerkt aan de voorbereidingen van de omlegging van de Zuid Willemsvaart. Op 3 juli 2008 is het Tracé Besluit Omlegging getekend door de staatssecretaris.

In 2010 heeft de aanbesteding voor de aanleg van de nieuwe Zuid-Willemsvaart plaats gevonden. De feitelijke werkzaamheden zijn al gestart. Oplevering wordt voorzien in 2014. De financiën zijn vastgelegd in de Rijksbegroting en beschikbaar voor uitvoering. Eén van de drie voorwaarden waaraan de regio dient te voldoen is de aanleg van een ecologische verbindingzone en een groene geleidingszone van voldoende schaal en maat. Deze wordt gerealiseerd in het Kanaalpark 1ste fase.

Besluitengeschiedenis:

- De structuurvisie A2/kanaalzone. U heeft deze vastgesteld in januari 2003, reg.nr. 02.1080. Het kader voor de ontwikkeling van de ecologische verbindingzone en de groene geleidingszone, het Kanaalpark 1ste fase, is vastgelegd in de structuurvisie A2/kanaalzone. Deze structuurvisie maakt vervolgens integraal onderdeel uit van de Ruimtelijke Structuurvisie, welke u in dezelfde raadsvergadering vaststelde.
- 2 raadsinformatiebrieven 5 juli 2005, reg.nr. 05.0871 en 9 mei 2006, reg.nr. 06.0530. Hierin bent u geïnformeerd over de ecologische verbindingzone en de andere twee voorwaarden (overname stadstraverse en realiseren van “nat” bedrijfsterrein) en een brief aan u op 6 november 2007. In deze brief is aan u een toelichting gegeven op de afgesloten overeenkomst waarin afspraken zijn vastgelegd over de omlegging van de Zuid-Willemsvaart.
- Raadsbesluit “De Groene Delta”, reg. nr. 07.114, benoeming van Kanaalpark 1ste fase, ook wel het ecologische “rondje oost” genoemd. Dit rondje oost wordt vermeld in het bij laatstgenoemd raadsbesluit behorende uitvoeringsprogramma De Groene Delta 2008 - 2010. In dit uitvoeringsprogramma zijn aan de westkant (rondje West) van 's-Hertogenbosch diverse deelprojecten uitgevoerd.
- Ook heeft u besloten om € 3 miljoen bij te dragen aan het voor klasse 4 schepen gereed maken van 3 sluizen rond Veghel. (reg.nr. 09.0120). Tevens heeft u in dezelfde raadsvergadering 0,25 miljoen aan planvoorbereidingskrediet voor het Kanaalpark 1ste fase ter beschikking gesteld.
- Over het voorontwerpbestemmingsplan Kanaalpark bent u geïnformeerd met een raadsinformatiebrief 28 februari 2011 (reg.nr. 10.1241). In het derde kwartaal 2012 komt het ontwerp bestemmingsplan ter visie te liggen. U zult hierover geïnformeerd worden middels een raadsinformatiebrief. Wij zijn van mening dat het van groot belang is om een goede toekomstvisie te ontwikkelen voor de gehele zone, dus de 1ste (verplichte) fase en een 2de fase. Deze 2de fase zal gestalte krijgen in het nog aan u voor te leggen nieuwe Uitvoeringsprogramma De Groene Delta II.

Het project bevindt zich nu in de planstudiefase. Verzocht wordt in te stemmen met het inrichtingsplan Kanaalpark 1ste fase en dit project over te hevelen naar de uitvoeringsfase. In dit raadsvoorstel verzoeken wij u krediet te verlenen voor de uitvoeringsfase van het Kanaalpark 1ste fase.

5) Inhoud

Nadere toelichting op het onderwerp:

Eén van de drie voorwaarden om tot omlegging van het kanaal te komen is het realiseren van

een oostelijke ecologische verbindingzone en groene geleidingzone van voldoende schaal en maat tussen het beekdal van de Aa, bij het punt waar de Aa met een sifon onder het nieuwe kanaal zal doorgaan, en de rivier de Maas. De verplichting daartoe is vastgelegd in een overeenkomst die op 7 november 2007 is getekend door de betrokken overheden. Voor de gehele inhoud verwijzen wij u korthedshalve naar onze brief aan u van 6 november 2007, waarin onder andere is vastgelegd dat de ecologische verbindingzone met daarin de aan te leggen Rosmalense Aa gereed dient te zijn op het moment dat het kanaal is omgelegd. Tevens is hierin vastgelegd dat het oude kanaal wordt overgenomen door de gemeente 's-Hertogenbosch en de realisatie van natte bedrijfsterreinen.

Na ondertekening van deze overeenkomst en het definitief worden van het Tracébesluit is begonnen met de benodigde bestemmingsplanwijziging en is overgegaan tot grondaankopen ten behoeve van de realisatie van de 1ste fase Kanaalpark.

Het kader voor de ontwikkeling van de ecologische verbindingzone en de groene geleidingzone, het Kanaalpark 1ste fase, is vastgelegd in de structuurvisie A2/kanaalzone. Hierin is de beoogde groenstructuur vastgelegd rondom bestaande en toekomstige woongebieden en bedrijventerreinen. Deze structuurvisie maakt vervolgens integraal onderdeel uit van de Ruimtelijke Structuurvisie.

De Groene Delta II

Wij zijn van mening dat het van groot belang is om een goede toekomstvisie te ontwikkelen voor de gehele zone, dus de 1ste (verplichte) fase en een 2de fase.

Het Kanaalpark 2de fase maakt deel uit van de lijst concreet benoemde projecten van het Uitvoeringsprogramma De Groene Delta II, dat nog aan u voorgelegd wordt ter besluitvorming. De Stuurgroep De Groene Delta (overheden, natuurorganisaties, waterschappen, etc.) heeft de uitvoering van het uitvoeringsprogramma De Groene Delta I bewaakt en heeft inmiddels het uitvoeringsprogramma De Groene Delta II voorbereid en vastgesteld.

Wij zijn er van overtuigd dat het van groot belang is om rond het kanaal naar een samenhangende, integrale landschappelijke kwaliteitsverbetering te streven en zullen op zoek gaan naar partners om deze doelstelling te verwezenlijken. Hiervoor zal in het kader van het nieuwe uitvoeringsprogramma De Groene Delta II (2012-2014) subsidie aangevraagd worden bij de provincie. Dit in het kader van Landschappen van Allure. Naar verwachting zal de provincie september/oktober 2012 duidelijkheid geven over cofinanciering aan o.a. de 2de fase Kanaalpark.

Aanpak

De verdere uitwerking van de kaders voor de ecologische verbindingzone en groene geleidingzone valt in drie onderdelen uiteen.

In de eerste plaats moet er een planologische regeling komen. Daarom hebben wij een ontwerpbestemmingsplan in procedure genomen met de titel "Kanaalpark".

In de tweede plaats is er deels gewerkt aan een inrichtingsplan voor de gehele kanaalzone. Dat gebied omvat in ieder geval de ecologische verbindingzone, het "Kanaalpark 1ste fase", maar omvat ook globale ontwerpen voor de 2de fase. Wij realiseren ons dat de financiële middelen er nu (nog) niet zijn om de gehele zone in te richten conform de ontwikkelde plannen.

Het derde onderdeel is de technische voorbereiding van het Kanaalpark 1ste fase. Om in 2014 gereed te zijn is nu een ontwerp gemaakt. Op basis hiervan kunnen bestekken gemaakt worden als basis voor daadwerkelijke realisatie.

Ten behoeve van de uitvoering vragen wij nu een krediet aan.

Een belangrijk uitgangspunt voor de inrichting van de ecologische verbindingzone is het onderliggende landschap richtinggevend te laten zijn voor de invulling. Dat betekent dat van zuid naar noord rekening gehouden wordt met een beekdal (Aa-dal), hogere gronden

(dekszandrug Rosmalen – 's-Hertogenbosch), komgronden (ter hoogte van de Grootte Wielen) en uiteindelijk de oeverwallen en uiterwaarden van de Maas.

De ecologische verbindingzone is gemiddeld 60 meter breed. De breedte is afgeleid van de landschappelijke, ecologische en hydrologische doelstellingen voor de verbinding tussen Maas en Aa. De omvang van gemiddeld 60 meter (en in totaal ca. 42 ha) is in overeenstemming met de provinciale leidraad voor de omvang van een natte ecologische verbindingzone door stedelijk gebied.

De EVZ Rosmalense Aa is op zijn minst 15 meter breed. Deze ruimte is minimaal noodzakelijk om de beek met begeleidende oevers in te passen. Een goede, robuuste inpassing heeft 40 meter breedte nodig. Deze breedte wordt ook aangehouden bij de onderdoorgangen bij viaducten in de kruisende infrastructuur. Voor de realisatie van deze extra breedte van de viaducten is 4 miljoen euro ter beschikking gesteld door de provincie.

Het Kanaalpark 1ste fase wordt een samenhangend geheel van bos, struweel en grazige vegetaties. Het park wordt over de gehele lengte voorzien van een doorgaande bosstrook aan de oostzijde. Daarmee wordt het typische boskarakter van het Landgoed De Wamberg via de dekzandgronden tot in het rivierengebied doorgezet.

Het Kanaalpark is in te delen in drie delen met elk een eigen karakter en sfeer. De samenhang wordt gewaarborgd door het kanaal en de Rosmalense Aa. We onderscheiden van zuid naar noord:

1. Het dynamisch beekdal van de Aa en Grootte Wetering
2. De landgoederenzone Heinis en Heer en Beek
3. De Rosmalense Delta

1. Dynamisch Beekdal:

Om de Rosmalense Aa te kunnen voorzien van water wordt het beekpeil in de Aa even voor het kanaal verhoogd. Hierdoor wordt het beekdal natter. Dit heeft consequenties voor het grondgebruik en de landbouw. Het waterschap Aa en Maas is gestart met een proces van gebiedsontwikkeling voor het gehele beekdal en de landbouw. Door het natte en moerassige karakter wordt het contrast tussen Aadal en Landgoed de Wamberg weer als vanouds groot. Het gebied wordt hiermee een belangrijk knooppunt en schakel voor natuur en recreatie. Het is hiermee dan letterlijk en figuurlijk de poort naar de stad en het landelijk gebied.

2. Landgoederenzone Heinis en Heer en Beek

Tussen het kanaal en Rosmalen wordt een landgoederenzone ontwikkeld. De Rosmalense Aa krijgt in dit gedeelte het karakter van een bosbeek met aansluitend open plekken. In dit deel wordt getracht de resterende gronden tussen kanaal en Heer en Beekstraat in zijn geheel te verwerven. Huidige eigenaren zijn in de gelegenheid gesteld om in aanmerking te komen voor Rood voor Groen: extra woningen bouwen in ruil voor grondafstand voor het Kanaalpark. Het achterliggende idee hier is het maximaal oprekken van het openbaar groen en een kwaliteitsverbetering van de bebouwing.

3. Rosmalense Delta

In de Rosmalense Delta ligt het zwaartepunt bij zoveel mogelijk ruimte voor grootschalige natte natuurontwikkeling. De Rosmalense Aa krijgt hier brede oevers en de ruimte om te slingeren. Dit van oudsher laag gelegen drassige gebied kan plaatselijk overlopen. Hierdoor verandert dit gebied per seizoen van uiterlijk.

Langs het kanaal komen aan beide zijden recreatieve verbindingen. Aan de westzijde van het kanaal komt een doorgaande fietsroute. Aan de oostzijde liggen de meer landelijke en informele fiets- en wandelpaden die verspreid door het gehele park liggen, zodat er volop in het Kanaalpark gerecreëerd kan worden. Vanuit de aangrenzende woonwijken worden diverse

aansluitingen gemaakt op de paden in het park, zodat het Kanaalpark goed toegankelijk wordt en onderdeel is van de stad.

De routestructuren lopen vanaf de sluis bij Empel tot aan de sluis bij Berlicum. Het Kanaalpark is toegankelijk vanaf beide sluizen.

Communicatie

Er zijn meerdere belanghebbenden in het plangebied:

- andere overheden zoals Rijkswaterstaat, Provincie, Waterschap Aa en Maas en de gemeente Sint Michielsgestel . Hiermee wordt bestuurlijk en ambtelijk overlegd. Met Rijkswaterstaat zijn aparte werkafspraken gemaakt om de integraliteit van de werkzaamheden te borgen.
- direct belanghebbenden, eigenaren zoals Intratuin, maar ook meerdere “kleinere” eigenaren die gronden en opstallen hebben en vaak ook concrete plannen hebben
- milieuverenigingen, hiermee heeft direct overleg plaats;
- wijkraden, bestuursraad Empel en wijktafels
- Vanuit de bestuursraad, wijkraden en wijktafels heeft zich een klankbordgroep gevormd die met de gemeente heeft mee gedacht over de planvorming en meedenkt over de uitvoering. In deze klankbordgroep zitten vertegenwoordigers van de wijkraden Molenhoek, Sparrenburg, 't Ven, bestuursraad Empel en De Grootte Wielen.

In de stuurgroep omlegging kanaal, inmiddels opgegaan in de Stuurgroep De Groene Delta, waaraan de 5 betrokken overheden deelnemen, zijn afspraken gemaakt over een gezamenlijk informatiecentrum waar informatie wordt gegeven over de omlegging van de Zuid Willemsvaart, de ombouw van de N279 en de realisatie van het Kanaalpark 1ste fase langs het kanaal. Het is een uitgelezen mogelijkheid om de samenhang tussen de projecten te presenteren en ook de ambitie te tonen die we als gezamenlijke partijen hebben ten aanzien van het Kanaalpark.

6) Financiële paragraaf

Het totale uitvoeringsbedrag, aanvullend op het reeds ter beschikking gestelde voorbereidingskrediet van 0,25 miljoen, voor de realisatie kanaalpark 1ste fase wordt geraamd op € 17,4 miljoen.

Dit is opgebouwd uit:

- verwerving	€ 7,0 miljoen
- Realisatie inclusief plankosten	€ 6,4 miljoen
- Verbreding viaducten	€ 4,0 miljoen
Totaal	€ 17,4 miljoen

In het structuurfonds is voor het project “oostelijke ecologische verbindingszone incl. sluizen Willemsvaart” een totaalbedrag opgenomen van € 25,0 miljoen, waarvan Kanaalpark 1ste fase onderdeel van uitmaakt.

Het bedrag van € 25,0 miljoen is als volgt opgebouwd:

<u>Gemeente</u>		
• 3 sluizen	3,0 miljoen	Reeds gerealiseerd, aanbestedingsvoordeel 0,72 miljoen
• Verbreding viaducten t.b.v. ecozone	4,0 miljoen	Bijdrage aan Rijkswaterstaat

<ul style="list-style-type: none"> Aanleg Kanaalpark 1ste fase/ecozone 	5,4 miljoen	Nog te realiseren, reeds voorbereidingskrediet gevoteerd van 0,25 miljoen
<u>Provincie</u>		
<ul style="list-style-type: none"> Verbreding viaducten t.b.v. ecozone 	4,0 miljoen	Bijdrage aan Rijkswaterstaat
<ul style="list-style-type: none"> Bijdrage in aanleg Kanaalpark 1ste fase/ecozone 	3,4 miljoen	Bijdrage aan gemeente, te realiseren door gemeente
<u>Rijkswaterstaat</u>		
<ul style="list-style-type: none"> Bijdrage in aanleg Kanaalpark 1ste fase/ecozone 	3,5 miljoen	Bijdrage aan gemeente, te realiseren door gemeente
<u>Waterschap</u>		
<ul style="list-style-type: none"> Bijdrage in aanleg Kanaalpark 1ste fase/ecozone 	1,7 miljoen	Rechtstreekse investering door Waterschap in het Kanaalpark 1 ^{ste} fase

Samenvattend:

Beschikbaar voor project oostelijke ecologische verbindingzone incl. sluzen Willemsvaart		25,0 miljoen
Reeds gevoteerde kredieten (voorbereidingskrediet 0,25 + 3 sluzen 3)	3,25 miljoen	
Rechtstreekse investering derden in park (provincie 4 + waterschap 1,7)	<u>5,7 miljoen</u>	<u>8,95 miljoen -</u>
Restant nog beschikbaar:		16,05 miljoen
Totaal benodigd uitvoeringsbedrag		17,4 miljoen
Restant nog beschikbaar		<u>16,05 miljoen -</u>
Tekort		1,35 miljoen

Voorgesteld wordt het aanbestedingsvoordeel van de 3 sluzen ad 0,72 miljoen in te zetten voor het tekort. Er blijft dan nog een begrotingstekort over van € 1,35 miljoen minus € 0,72 miljoen is € 0,63 miljoen. Wij gaan ervan uit dat dit bedrag taakstellend bezuinigd kan worden dan wel gefinancierd kan worden uit aanbestedingsvoordelen.

Het project kanaalpark 1ste fase bevindt zich, conform procedure structuurfonds, in de planstudiefase. Voorgesteld wordt het project nu over te hevelen naar de uitvoeringsfase en voor de realisatie een krediet beschikbaar te stellen van € 16.770.000. De grondaankopen tot heden zijn ten laste gebracht van de investeringspost Bouw- en woonrijpmaken binnen het programma woon- en werkomgeving. Deze grondaankopen zullen ten laste worden gebracht van het door u goed te keuren krediet.

Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,
De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. I.A.M. Woestenberg

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts

Bijlagen: Inrichtingsplan Kanaalpark 1ste fase

Ter inzage:

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch in zijn openbare vergadering van 26 juni 2012 ;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 22 mei 2012, regnr. 12.0540;

gelet op de Gemeentewet;

Besluit

1. In te stemmen met het inrichtingsplan Kanaalpark 1ste fase;
2. Het project Kanaalpark 1ste fase in het kader van de procedure structuurfonds over te hevelen van de planstudiefase naar de uitvoeringsfase en voor de uitvoering hiervan een krediet beschikbaar te stellen van €16.770.000;
3. De begroting 2012 dienovereenkomstig te wijzigen.

's-Hertogenbosch,
De gemeenteraad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

drs. A. van der Jagt

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts